

Επικοινωνιακός Οδηγός για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα

των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ)
2007 -2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ποιότητα ζωής για όλους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013: ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ	7
1. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) του ΕΣΠΑ	8
2. Η ΕΥΣΕΚΤ για το συντονισμό των παρεμβάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)	11
3. Οι Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) και οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ)	13
3.1. Συνεργασία των Διαχειριστικών Αρχών με τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης	14
3.2. Οι υποχρεώσεις των Διαχειριστικών Αρχών	15
3.2.1. Η κατάρτιση και η εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου	15
3.2.2. Η παρακολούθηση του επικοινωνιακού σχεδίου	15
3.3. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής προς την Εθνική Αρχή Συντονισμού	17
3.3.1. Αποστολή Προσκλήσεων/Προκηρύξεων προς ανάρτηση στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ	17
3.3.2. Ενημέρωση του συστήματος παρακολούθησης και συντονισμού της πληροφόρησης και της δημοσιότητας	17
3.3.3. Συμμετοχή στο δίκτυο υπευθύνων πληροφόρησης και δημοσιότητας	18
3.4. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης προς τους δυνητικούς δικαιούχους	19
3.4.1. Παροχή πληροφόρησης για τις πράξεις των ΕΠ	19
3.4.2. Συνεργασία των Διαχειριστικών Αρχών και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης με άλλους φορείς - πολλαπλασιαστές ενημέρωσης	21
3.4.3. Συνεργασία των Διαχειριστικών Αρχών και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης με τους δικαιούχους	21
α. Πριν την υλοποίηση της πράξης	21
β. Κατά την υλοποίηση της πράξης	22
γ. Μετά την υλοποίηση της πράξης	22
3.5. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής προς το ευρύ κοινό	23

3.5.1.	Οργάνωση δράσεων ενημέρωσης και δημοσιότητας	23
4.	Οι Δικαιούχοι	25
4.1.	Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων κατά την υλοποίηση της πράξης	25
4.2.	Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων μετά την ολοκλήρωση της πράξης	27
4.2.1	Η περίπτωση των πράξεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	28
4.3.	Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

1.	Προσκήσεις/Προκηρύξεις στον Τύπο	31
2.	Έντυπη επικοινωνία	33
2.1.	Παραδείγματα εφαρμογής έντυπης επικοινωνίας	34
2.1.1.	Εφαρμογή έντυπης επικοινωνίας για δράσεις των ΠΕΠ που έχουν εκχωρηθεί στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	36
3.	Τηλεοπτικά μηνύματα	37
4.	Ραδιοφωνικά μηνύματα	38
5.	Διαδικτυακοί τόποι	38
6.	Πρωθητικά υλικά	39
7.	Πινακίδες	40
7.1.	Οι περιπτώσεις των πράξεων υποδομής ή κατασκευής και αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου	40
	α. Κατά την υλοποίηση της πράξης	40
	β. Μετά την υλοποίηση της πράξης	42
7.2.	Η περίπτωση των πράξεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	44

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

45

Εισαγωγή

Ο παρών Επικοινωνιακός Οδηγός καταρτίστηκε από την Εθνική Αρχή Συντονισμού του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία έχει την ευθύνη για τη διαμόρφωση και την παρακολούθηση του πλαισίου αρχών δημοσιότητας και πληροφόρησης για το ΕΣΠΑ, σε συνεργασία με τη Μονάδα Δημοσιότητας της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Πράξεων ΕΚΤ, το Τμήμα Υποστήριξης, Προγραμματισμού και Επικοινωνίας της ΜΟΔ ΑΕ και με διαβούλευση με τους Υπευθύνους Δημοσιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ).

Ο Επικοινωνιακός Οδηγός εφαρμόζεται σε όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής και απευθύνεται στις Διαχειριστικές Αρχές και τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων, οι οποίες απευθύνονται, με τη σειρά τους, στους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και στους Δικαιούχους των έργων που είναι στην αρμοδιότητά τους.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής αποτελούν τα βασικότερα χρηματοδοτικά μέσα για την οικοδόμηση μιας Ευρώπης με ισοκατανομή της ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής για όλους τους πολίτες. Ωστόσο, «η εμπειρία έχει αποδείξει ότι οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν γνωρίζουν επαρκώς το ρόλο της Κοινότητας στη χρηματοδότηση προγραμμάτων με στόχο την τόνωση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ενίσχυση της εσωτερικής συνοχής»¹.

Στόχος του Οδηγού είναι να προσφέρει το πλαίσιο της επικοινωνίας του ΕΣΠΑ και μια κοινή εικόνα και ταυτότητα σε όλες τις δράσεις των Ταμείων που θα πραγματοποιηθούν στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια. Με αυτόν τον τρόπο οι πολίτες θα γνωρίσουν καλύτερα το ρόλο των εθνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υλοποίηση ενός πλήθους ενεργειών που καθορίζουν την καθημερινότητά τους, την ποιότητα της ζωής τους αλλά και τη φυσιογνωμία της περιφέρειας στην οποία ζουν.

¹Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής

Ο Επικοινωνιακός Οδηγός του ΕΣΠΑ και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του περιλαμβάνει:

- 1. Την κωδικοποίηση των υποχρεώσεων των Διαχειριστικών Αρχών, των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών, των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης και των Δικαιούχων των έργων ως προς την Πληροφόρηση και τη Δημοσιότητα του ΕΣΠΑ**, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό 1083/2006 του Συμβουλίου, τον Εφαρμοστικό Κανονισμό 1828/2006 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, το Νόμο 3614/2007 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει και τις σχετικές με την Πληροφόρηση και τη Δημοσιότητα Διατάξεις Εφαρμογής, όπως αυτές ορίζονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ και τα εγκεκριμένα επικοινωνιακά σχέδια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ). Σε κάθε περίπτωση, ο Οδηγός σκοπεύει στην περαιτέρω εξειδίκευση του σχετικού Κανονισμού της ΕΕ σε επίπεδο χώρας.
- 2. Τις προτάσεις για τη διαμόρφωση μιας κοινής εικόνας και ταυτότητας των ΕΠ και των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής στην Ελλάδα**, η οποία συμπληρώνει και δεν καταργεί την επικοινωνιακή στρατηγική που έχει επιλέξει να ακολουθεί κάθε Διαχειριστική Αρχή.

Κεφάλαιο I

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013:

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Η κοινή προσπάθεια της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη της Ελλάδας κατά την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να προβάλλεται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό πολιτών. Σύμφωνα με τον κοινοτικό κανονισμό, για κάθε πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής «κρίνεται σκόπιμο να καταρτιστεί ένα επικοινωνιακό σχέδιο, το οποίο να καθορίζει λεπτομερώς τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που είναι αναγκαία ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα που παρατηρείται στην επικοινωνία και την ενημέρωση»².

Οι στρατηγικοί στόχοι της ΕΕ για την επικοινωνία κατά την περίοδο 2007-2013 παραμένουν ίδιοι με εκείνους της προηγούμενης περιόδου (2000-2006) και συνίστανται στην **προβολή του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής των Ταμείων** (άρθρο 69, ΕΚ 1083/2006). Ωστόσο, για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο δίνεται έμφαση σε δύο βασικές υποχρεώσεις για κάθε κράτος-μέλος:

- α. Στην υποχρέωση κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης ενός επικοινωνιακού σχεδίου για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ).** Η επικοινωνία αντιμετωπίζεται ως αναπόσπαστο τμήμα της διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθώς και ως παράγοντας της επιτυχίας τους, αφού οι δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας συμβάλλουν στην εξασφάλιση της διαφάνειας κατά την υλοποίηση των ΕΠ.
- β. Στην υποχρέωση κατάρτισης και δημοσιοποίησης πλήρους καταλόγου των δικαιούχων των παρεμβάσεων των Ταμείων** ώστε να διασφαλίζεται ο μέγιστος βαθμός διαφάνειας.

². Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής

Κεφάλαιο II

ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ

Όπως και κατά την περίοδο 2000-2006, στις δράσεις της περιόδου 2007-2013 εμπλέκεται μεγάλος αριθμός φορέων, αρχών και δικαιούχων, οι οποίοι, εκτός από τη θέση τους στη διαχείριση των ΕΠ του ΕΣΠΑ, οφείλουν να είναι, ταυτόχρονα, και φορείς της επικοινωνίας των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τους Έλληνες πολίτες. Συνοπτικά, ο ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων στις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας περιγράφεται ως εξής:

1. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) του ΕΣΠΑ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της³ σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα, η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, μεριμνά για τα ακόλουθα:

1. Διαμορφώνει και παρακολουθεί το πλαίσιο αρχών πληροφόρησης και δημοσιότητας για το ΕΣΠΑ και τα Επιχειρησιακά του Προγράμματα και παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις στις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας. Η σύνταξη του παρόντος Οδηγού απαντά κατά ένα μέρος στην παραπάνω υποχρέωση της ΕΑΣ.
2. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις και συντονίζει την εκπόνηση, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του επικοινωνιακού σχεδίου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Κατά τη φάση κατάρτισης των επικοινωνιακών σχεδίων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η ΕΑΣ απέστειλε στις Διαχειριστικές Αρχές έναν οδηγό με κατευθύνσεις για τη δομή και το βασικό περιεχόμενο των Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης των ΕΠ.
3. Παρακολουθεί την εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων μέσω ενός συστήματος αναφοράς και καταγραφής των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας χάρη στο οποίο δίνεται η δυνατότητα ενημέρωσης για τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας των ΕΠ, τόσο προγραμματικά όσο και απολογιστικά. Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας, η ΕΑΣ εκδίδει σχετικές εγκυκλίους, ενώ γίνεται και μια πρώτη σχετική αναφορά στον παρόντα Οδηγό.

³Νόμος 3614/2007, Κεφάλαιο Β', άρθρο 2, Εθνική Αρχή Συντονισμού

Η διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ www.espa.gr

4. Είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση, υλοποίηση και παρακολούθηση του επικοινωνιακού σχεδίου του ΕΣΠΑ. Επίσης, σχεδιάζει και υλοποιεί την συνολική εκστρατεία του ΕΣΠΑ αναδεικνύοντας την αναπτυξιακή διάσταση του προγράμματος στο σύνολό του στο ευρύ κοινό.
5. Έχει την ευθύνη της κεντρικής διαδικτυακής πύλης του ΕΣΠΑ (**www.espa.gr**), σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ. Το **www.espa.gr** αποτελεί την «ενιαία πύλη» εισόδου στο ΕΣΠΑ για την πληροφόρηση, αφενός των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με τη διαχείριση των ΕΠ και αφετέρου των πολιτών, σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρουν τα ΕΠ. Η ΕΑΣ μεριμνά για την τακτική ενημέρωση και την επικαιροποίηση του περιεχομένου της διαδικτυακής πύλης και διαχειρίζεται τα ερωτήματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στο **www.espa.gr** δημοσιεύονται όλες οι σχετικές πληροφορίες για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 μαζί με τα νέα, τις προσκλήσεις προς τους δυνητικούς δικαιούχους και τον κατάλογο των δικαιούχων των έργων.

6. Μεριμνά για την δημοσιοποίηση του καταλόγου των δικαιούχων των έργων κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΣΠΑ στο www.espa.gr με τη συνεργασία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Η ύπαρξη ενιαίου σημείου δημοσιοποίησης του καταλόγου των έργων έχει προταθεί από την αρμόδια υπηρεσία της ΕΕ και απαντά στο στόχο της διαφάνειας.
7. Συγκεντρώνει και δημοσιοποιεί πληροφορίες για έργα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που αποτελούν καλές πρακτικές, σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ και τις Διαχειριστικές Αρχές.
8. Συντονίζει και λειτουργεί το Δίκτυο Υπευθύνων Πληροφόρησης και Δημοσιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, ενημερώνει για τα πρακτικά των συζητήσεων των Υπευθύνων Δημοσιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των 27 κρατών μελών στο δίκτυο INFORM της Μονάδας Επικοινωνίας της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ και είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της συμμετοχής των μελών του ελληνικού δικτύου στις παραπάνω συναντήσεις.
9. Λειτουργεί το Γραφείο Ενημέρωσης Κοινού για θέματα του ΕΣΠΑ.
10. Υποστηρίζει τις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με τη διάχυση τεχνογνωσίας και προδιαγραφών του επικοινωνιακού υλικού.

2. Η ΕΥΣΕΚΤ για το συντονισμό των παρεμβάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)

Η ΕΥΣΕΚΤ είναι υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ασκεί καθήκοντα⁴ σχεδιασμού στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων, συντονισμού και παρακολούθησης των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ καθώς και διαχείρισης, παρακολούθησης και υλοποίησης πράξεων άλλων χρηματοδοτικών μέσων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ρόλου⁵ της για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα του ΕΚΤ, η ΕΥΣΕΚΤ:

1. Συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ, την ΕΑΣ και τις ΕΥΔ/ΕΠ-ΕΚΤ⁶ για την εξειδίκευση των διατάξεων που αφορούν στην πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των Κανονισμών της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια και ο συντονισμός των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας.
2. Στο πλαίσιο της επικοινωνιακής στρατηγικής του ΕΣΠΑ, η ΕΥΣΕΚΤ μεριμνά για τη διαμόρφωση της ενιαίας επικοινωνιακής ταυτότητας του ΕΚΤ και παρακολουθεί το σχεδιασμό και την εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου των ΕΠ/ΕΚΤ σε συνεργασία με την ΕΑΣ. Η ΕΥΣΕΚΤ διαμορφώνει το κοινό επικοινωνιακό πλαίσιο βάσει του οποίου τα ΕΠ/ΕΚΤ εξειδικεύουν το επικοινωνιακό τους σχέδιο.
3. Είναι υπεύθυνη για την προβολή των πολιτικών και των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα αναδεικνύοντας, παράλληλα, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτεί. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΥΣΕΚΤ δρομολογεί τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων και δράσεων.
4. Έχει την ευθύνη της κεντρικής ιστοσελίδας του ΕΚΤ στην Ελλάδα (**www.esfhellas.gr**), η οποία αποτελεί την πύλη εισόδου από και προς την κεντρική ιστοσελίδα που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το ΕΚΤ (**ec.europa.eu/employment_social/esf/**). Στις αρμοδιότητες της ΕΥΣΕΚΤ ανήκουν η τακτική ενημέρωση και η επικαιροποίηση της ιστοσελίδας **www.esfhellas.gr** για την πληροφόρηση των πολιτών γύρω από το ρόλο και τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ καθώς και για τη διευκόλυνση της αναζήτησης των ευκαιριών που παρέχονται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΚΤ.

⁴Ν. 3614/2007, άρθρο 5, παρ. 2

⁵Κοινή Υπουργική Απόφαση - ΚΥΑ 36952/1275/2008

⁶Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης/Επιχειρησιακών Προγραμμάτων - Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

5. Στο πλαίσιο του δικτύου υπευθύνων Πληροφόρησης και Δημοσιότητας του ΕΣΠΑ, η ΕΥΣΕΚΤ συντονίζει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΚΤ, συμμετέχει στο Δίκτυο Υπευθύνων Δημοσιότητας ΕΚΤ της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών της ΕΕ (INIΟ), ενημερώνει για τα πρακτικά των συζητήσεων στο ΙΝΙΟ και συντονίζει τη συμμετοχή των μελών του ελληνικού δικτύου ΕΚΤ.
6. Επεξεργάζεται τα εξειδικευμένα κριτήρια αξιολόγησης βάσει των οποίων τα έργα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΚΤ αποτελούν καλές πρακτικές εμβυθύνοντας και επεκτείνοντας, με αυτόν τον τρόπο, το σχετικό υφιστάμενο έργο της συλλογής των καλών πρακτικών.

3. Οι Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) και οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου, «το κράτος-μέλος και η Διαχειριστική Αρχή για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά στις πράξεις και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και εξασφαλίζουν τη σχετική δημοσιότητα. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικαιούχους με στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής των Ταμείων»⁷.

Οι ΔΑ είναι εκείνες που αποτελούν τις κατεξοχήν υπεύθυνες αρχές για τη δημοσιότητα των ΕΠ. Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (2000-2006), οι ΔΑ απέκτησαν μεγάλη εμπειρία για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ενεργειών δημοσιότητας. Κατά συνέπεια, στην τρέχουσα περίοδο κάθε ΔΑ είναι σε θέση να επιλέξει το κατάλληλο «μείγμα» ενεργειών προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της επικοινωνίας των ΕΠ. Αυτή η εμπειρία αποτυπώνεται και στα Επικοινωνιακά Σχέδια όπου γίνονται αναφορές σε εξειδικευμένες ενέργειες τις οποίες θα υλοποιήσουν οι ΔΑ ανάλογα με τις ανάγκες και την εξέλιξη των ΕΠ.

Οι ενέργειες επικοινωνίας που επιλέγονται θα πρέπει να αξιολογούνται κάθε φορά ως προς το εάν είναι οι κατάλληλες, εάν απευθύνονται στο σωστό κοινό-στόχο, εάν χρησιμοποιούν τα κατάλληλα μέσα και εάν πραγματοποιούνται στο σωστό χρόνο. Κατά τη διάρκεια της φάσης προετοιμασίας κάθε ενέργειας, θα πρέπει να τίθενται επαρκώς καθορισμένοι και ρεαλιστικοί στόχοι, που να συνδέονται με τις ανάγκες πληροφόρησης του κοινού και των δυνητικών δικαιούχων του κάθε προγράμματος, ενώ, κατά τη φάση υλοποίησης, οι στόχοι αυτοί παρακολουθούνται ώστε να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Εξειδικευμένες έρευνες κοινού αξιολογούν τα αποτελέσματα των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας σε σχέση με τους στόχους επικοινωνίας.

⁷Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, Κεφάλαιο III, Άρθρο 69 Ενημέρωση και Δημοσιότητα, παρ. 1 & 2

3.1. Συνεργασία των Διαχειριστικών Αρχών με τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης

Ανάλογες με τις υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής για την τήρηση των αρχών πληροφόρησης και δημοσιότητας (αναλύονται παρακάτω) είναι και οι υποχρεώσεις των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης (ή/και των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών - ΕΔΑ), οι οποίοι ορίζονται «με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής, [και] οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής Επιχειρησιακού Προγράμματος, ενεργώντας σε σχέση με δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής»⁸.

Πιο συγκεκριμένα, η ΔΑ που έχει την ευθύνη για την τήρηση των σχετικών με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των ΕΠ υποχρεώσεων, μπορεί να αναθέσει μέρος των αρμοδιοτήτων της σε ΕΦΔ/ΕΔΑ, αλλά δεν μπορεί να αναθέσει την ευθύνη διασφάλισης της καλής τους εκτέλεσης. Σε αυτήν την περίπτωση, η ΔΑ συντονίζει και εποπτεύει τους ΕΦΔ/ΕΔΑ στο σχεδιασμό και στη λήψη μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας στις δράσεις που υλοποιούν για λογαριασμό της και υπό την ευθύνη της. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής όσον αφορά στην υλοποίηση του επικοινωνιακού σχεδίου, μπορούν να ισχύουν και για τους ΕΦΔ/ΕΔΑ, στο βαθμό που τους έχει εκχωρηθεί η σχετική αρμοδιότητα.

⁸Νόμος 3614/2007, άρθρο 4, Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης, παρ.1

3.2. Οι υποχρεώσεις των Διαχειριστικών Αρχών

3.2.1. Η κατάρτιση και η εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου

Κατά την περίοδο 2007-2013, όλες οι ΔΑ οφείλουν να εκπονήσουν και να εφαρμόσουν ένα επικοινωνιακό σχέδιο για τα ΕΠ που διαχειρίζονται, το οποίο θα καθορίσει τη στρατηγική της επικοινωνίας που θα ακολουθηθεί σε όλη την περίοδο της ισχύος τους. Οι ΔΑ θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι «τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας εφαρμόζονται σύμφωνα με το επικοινωνιακό σχέδιο, με στόχο την όσο το δυνατόν ευρύτερη κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης με τη χρήση διαφόρων μορφών και μεθόδων επικοινωνίας στο κατάλληλο γεωγραφικό επίπεδο»⁹.

Το εγκεκριμένο επικοινωνιακό σχέδιο αποτελεί το σημείο εκκίνησης για ένα ολοκληρωμένο σύνολο μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας που απαιτούν περαιτέρω εξειδίκευση στο επίπεδο της εφαρμογής. Στο επίπεδο εφαρμογής, γίνεται αξιολόγηση πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση των δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας, προκειμένου να παρακολουθείται η επίτευξη των στόχων επικοινωνίας του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006.

3.2.2. Η παρακολούθηση του επικοινωνιακού σχεδίου

Η ΔΑ υποχρεούται να ενημερώνει την Επιτροπή Παρακολούθησης σχετικά με:

1. Το επικοινωνιακό σχέδιο και την πρόοδο στην εφαρμογή του
2. Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που υλοποιούνται
3. Τα μέσα επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται

Επιπλέον, οι ετήσιες εκθέσεις και η τελική έκθεση υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος¹⁰, περιλαμβάνουν:

1. Παραδείγματα μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας για το ΕΠ, τα οποία εφαρμόζονται κατά την υλοποίηση του επικοινωνιακού σχεδίου
2. Ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση του καταλόγου των δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής διεύθυνσης στην οποία διατίθενται τα εν λόγω δεδομένα
3. Το περιεχόμενο ενδεχομένων σημαντικών τροποποιήσεων του επικοινωνιακού σχεδίου

⁹Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής, άρθρο 7, *Αρμοδιότητες της Διαχειριστικής Αρχής σχετικά με τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για το κοινό*, παρ.1

¹⁰Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής, άρθρο 4, παρ. 2

Επιπλέον, η ετήσια έκθεση υλοποίησης για το 2010 και η τελική έκθεση υλοποίησης περιλαμβάνουν κεφάλαιο στο οποίο αξιολογούνται τα αποτελέσματα των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, όσον αφορά στην προβολή και στην αναγνωρισιμότητα του ΕΠ καθώς και του ρόλου που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση¹¹.

Σημείωση

Τα μέσα για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του επικοινωνιακού σχεδίου είναι ανάλογα προς τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που ορίζονται στο επικοινωνιακό σχέδιο κάθε ΕΠ.

---

¹¹Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής, άρθρο 2, παρ. 2, στοιχείο ε΄

3.3. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής προς την Εθνική Αρχή Συντονισμού

3.3.1. Αποστολή Προσκήσεων/Προκηρύξεων προς ανάρτηση στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ

Με στόχο την άμεση, ευρεία και αποτελεσματική δημοσιοποίηση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης, υποβάλλονται από τις ΔΑ/ΕΔΑ όλες οι Προσκήσεις/Προκηρύξεις των ΕΠ προς τους δυνητικούς δικαιούχους, ώστε να αναρτώνται στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ (www.espa.gr). Συγκεκριμένα, στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ καταχωρούνται η περίληψη, η αναλυτική πρόσκληση/προκήρυξη καθώς και τα λοιπά σχετικά έγγραφα.

3.3.2. Ενημέρωση του συστήματος παρακολούθησης και συντονισμού της πληροφόρησης και της δημοσιότητας.

Με βάση τα επικοινωνιακά σχέδια που έχουν καταρτιστεί/εγκριθεί και πριν την υποβολή των ετήσιων προγραμμάτων της Τεχνικής Υποστήριξης για την υλοποίηση των δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας των ΕΠ, κάθε ΔΑ καταρτίζει και υποβάλλει στην ΕΑΣ στις αρχές κάθε έτους:

1. Εξειδικευμένο ετήσιο προγραμματισμό για τις ενέργειες πληροφόρησης και δημοσιότητας
2. Εκτίμηση του κόστους των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας του έτους
3. Απολογισμό των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας που υλοποιήθηκαν τόσο κατά το προηγούμενο έτος όσο και κατά τη διάρκεια όλων των προηγούμενων ετών

Ο προγραμματισμός των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας είναι ενδεικτικός και περιλαμβάνει:

1. Τις ενέργειες που έχουν προγραμματιστεί να υλοποιηθούν σύμφωνα με το επικοινωνιακό σχέδιο και ανάλογα με την εξέλιξη του εκάστοτε ΕΠ
2. Τον τρόπο υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών (π.χ. σύμβουλος, ίδια μέσα κλπ.)
3. Το (ενδεικτικό) χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των ενεργειών
4. Την (ενδεικτική) κατανομή του προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενεργειών και πηγή χρηματοδότησης

Κατ' αναλογία σχεδιάζεται και ο απολογισμός των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας.

Οι παραπάνω υποχρεώσεις αποσκοπούν τόσο στη διαμόρφωση της συνολικής επικοινωνιακής στρατηγικής του ΕΣΠΑ όσο και στον αποτελεσματικότερο συντονισμό του έργου κάθε ΔΑ.

3.3.3. Συμμετοχή στο δίκτυο υπευθύνων πληροφόρησης και δημοσιότητας

Η ΔΑ ορίζει τα πρόσωπα επαφής που είναι υπεύθυνα για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα¹² και ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη εφαρμογή των μέτρων ενημέρωσης και η καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά στις στρατηγικές πληροφόρησης και δημοσιότητας και στα αποτελέσματά τους.

Οι υπεύθυνοι δημοσιότητας των ΕΠ που ορίζονται από τις ΔΑ/ΕΔΑ αποτελούν τα μέλη του δικτύου Υπευθύνων Δημοσιότητας του ΕΣΠΑ οι οποίοι εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων τους μεριμνούν και για την επικαιροποίηση των διαδικτυακών τόπων των ΕΠ και της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΠΑ, αλλά και για τη συμπλήρωση των πινάκων παρακολούθησης των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας.

¹²Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής, άρθρο 10

3.4. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης προς τους δυνητικούς δικαιούχους

Στο πλαίσιο του επικοινωνιακού σχεδίου, η ΔΑ ή/και οι ΕΦΔ μεριμνούν για την πληρότητα και τη διαφάνεια στην πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων, των ενδιαφερόμενων φορέων, των πολιτών και του κοινού. Η ΔΑ κατευθύνει, συντονίζει και εποπτεύει τους ΕΦΔ οι οποίοι έχουν υποχρέωση, με τη σειρά τους, να ενημερώνουν τους δικαιούχους ανάλογα με τη φύση και το είδος της πράξης που ανέλαβαν να διαχειριστούν. Επιπλέον, η ΔΑ/ΕΦΔ έχει την ευθύνη να παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των δικαιούχων σχετικά με τη δημοσιότητα και την παροχή πληροφόρησης για τις πράξεις που εκτελούν.¹³

3.4.1. Παροχή πληροφόρησης για τις πράξεις των ΕΠ

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, κάθε ΔΑ θα πρέπει να εγγυάται την ευρύτερη δυνατή διάδοση του ΕΠ που διαχειρίζεται και να ενημερώνει κάθε ενδιαφερόμενο δυνητικό δικαιούχο για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρουν τα Ευρωπαϊκά Ταμεία και οι εθνικές πηγές χρηματοδότησης μέσω του συγκεκριμένου ΕΠ.

Κατά συνέπεια, το περιεχόμενο μιας πρόσκλησης/προκήρυξης θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης πράξεων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης/προκήρυξης, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων που απορρέουν από την εν λόγω χρηματοδότηση. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της πρόσκλησης/προκήρυξης των πράξεων του ΕΠ, η ΔΑ παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον ως προς:

1. Τους όρους επιλεξιμότητας που πρέπει να πληρούν προκειμένου να επιλέγονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠ
2. Την περιγραφή των διαδικασιών για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και των σχετικών χρονικών περιόδων
3. Τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων
4. Τα πρόσωπα επαφής σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, τα οποία μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πρόσκληση/προκήρυξη και τα ΕΠ
5. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων
6. Εφόσον η πρόταση επιλεγεί, την υποχρέωση δημοσιοποίησης της ονομασίας της πράξης, του δικαιούχου και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται στην πράξη (κατάλογος δικαιούχων)

¹³Νόμος 3614/2007, άρθρο 3, παρ. 2

Η πληροφορία που μεταφέρεται μέσω της πρόσκλησης/προκήρυξης στους δυνητικούς δικαιούχους, πρέπει να τους ενημερώνει με απλό, κατανοητό και λεπτομερή τρόπο για τις δυνατότητες που τους παρέχει το ΕΠ, για τον τρόπο αξιοποίησης της χρηματοδοτικής ευκαιρίας καθώς και για την άρτια κατάρτιση του φακέλου της υποψηφιότητάς τους. Η σαφήνεια όλων των παραπάνω πληροφοριών αποσκοπεί στη διασφάλιση της έγκαιρης και αμερόληπτης ενημέρωσης όλων των δυνητικών δικαιούχων, γι' αυτό και δύναται να σχεδιασθεί και να εφαρμοσθεί ένας συνδυασμός κατάλληλων επικοινωνιακών ενεργειών με στόχο την πληρέστερη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης/προκήρυξης.

Η ευρεία δημοσιότητα της πρόσκλησης/προκήρυξης διασφαλίζεται μέσω της ανάρτησής της στη διαδικτυακή πύλη της ΕΑΣ, στους διαδικτυακούς τόπους της ΔΑ, του ΕΦΔ και πιθανόν και άλλων φορέων - πολλαπλασιαστών ενημέρωσης, σε ειδική ενότητα με την ένδειξη «Προσκλήσεις - Προκηρύξεις», καθώς και με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους:

- Έγγραφο αποστολή προς τους δυνητικούς δικαιούχους
- Δημοσίευση στον Τύπο
- Συνεργασία με πολλαπλασιαστές ενημέρωσης
- Ενημερωτική ημερίδα

Παράλληλα, η ΔΑ πρέπει να ενημερώσει τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποχρέωσή της να δημοσιοποιήσει τα ονόματά τους εφόσον αυτοί αναλάβουν την υλοποίηση κάποιας πράξης. Βάσει κανονισμού, ωστόσο, δεν δημοσιοποιούνται τα ονόματα των συμμετεχόντων σε πράξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Οι ΔΑ των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ πρέπει αφενός να ενημερώσουν τους δικαιούχους φορείς τους για την μη δημοσιοποίηση των ονομάτων των συμμετεχόντων σε πράξη που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, αφετέρου να επιμεληθούν σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ τρόπους που θα εξασφαλίζουν την τήρηση της διάταξης αυτής, σε σχέση με τη διαφάνεια κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες επιλογής των συμμετεχόντων σε πράξεις ΕΚΤ.

Στην περίπτωση των κρατικών ενισχύσεων στις επιχειρήσεις, βασική υποχρέωση της ΔΑ/ΕΦΔ είναι να ενημερώνει με τα κατάλληλα μέσα τους δικαιούχους της ενίσχυσης (δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις) για τους κανόνες πληροφόρησης και δημοσιότητας τηρώντας τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει.

3.4.2. Συνεργασία των Διαχειριστικών Αρχών και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης με άλλους φορείς- πολλαπλασιαστές ενημέρωσης

Προκειμένου για τη διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με τα ΕΠ σε όσο το δυνατόν περισσότερους δυνητικούς δικαιούχους, η Διαχειριστική Αρχή συνεργάζεται με τουλάχιστον έναν από τους ακόλουθους φορείς:

1. Εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και αναπτυξιακούς φορείς
2. Κλαδικές και επαγγελματικές ενώσεις
3. Οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
4. Μη κυβερνητικούς οργανισμούς
5. Οργανισμούς που εκπροσωπούν επιχειρήσεις
6. Κέντρα πληροφόρησης σχετικά με την Ευρώπη και αντιπροσωπείες της Επιτροπής στα κράτη-μέλη
7. Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

3.4.3. Συνεργασία των Διαχειριστικών Αρχών και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης με τους δικαιούχους

Η ΔΑ υποστηρίζει, κατευθύνει, συνεργάζεται και παρακολουθεί τους δικαιούχους στο σχεδιασμό και στη λήψη μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας στις δράσεις που υλοποιούν. Οι υποχρεώσεις της ΔΑ και του ΕΦΔ προς τους δικαιούχους πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση της πράξης είναι οι εξής:

α. Πριν την υλοποίηση της πράξης

- Στην απόφαση ένταξης της πράξης, η ΔΑ/ΕΦΔ περιλαμβάνει την υποχρέωση του δικαιούχου για την τήρηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, στα μέτρα δημοσιότητας που θα ληφθούν κατά την εκτέλεση της πράξης
- Η ΔΑ/ΕΦΔ διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, συμπεριλαμβάνοντας στο σύμφωνο αποδοχής όρων (όπου αυτό προβλέπεται τις αρμοδιότητες του δικαιούχου σχετικά με τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που απευθύνονται στο κοινό

- Η ΔΑ/ΕΦΔ παρέχει οδηγίες για τις αρμοδιότητες των δικαιούχων σχετικά με τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας
- Η ΔΑ/ΕΦΔ αποστέλλει στο δικαιούχο έγγραφες λεπτομερείς οδηγίες για την εφαρμογή και τις προδιαγραφές του επικοινωνιακού υλικού, όπως λογότυπα, μηνύματα, στερεότυπες αναφορές κλπ.

β. Κατά την υλοποίηση της πράξης

- Η ΔΑ/ΕΦΔ διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις δημοσιότητας σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει
- Συνεργάζεται με τον δικαιούχο επί του επικοινωνιακού υλικού που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί
- Συλλέγει αποδεικτικά στοιχεία για την εφαρμογή των ελάχιστων υποχρεωτικών μέτρων δημοσιότητας (π.χ. φωτογραφίες από εργοτάξια όπου έχουν τοποθετηθεί πινακίδες)
- Επιβεβαιώνει και με επιτόπια επαλήθευση –μεταξύ άλλων στοιχείων– την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας

γ. Μετά την υλοποίηση της πράξης

- Η ΔΑ/ΕΦΔ διατηρεί αρχείο φωτογραφιών με τις πινακίδες των έργων και άλλα αποδεικτικά στοιχεία σημαντικών μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας που έχουν υλοποιηθεί από τους δικαιούχους
- Διατηρεί φωτογραφικό αρχείο με ολοκληρωμένα έργα ή δράσεις προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για λόγους δημοσιότητας

3.5. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής προς το ευρύ κοινό

3.5.1. Οργάνωση δράσεων ενημέρωσης και δημοσιότητας

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΔΑ έχει την ευθύνη για την οργάνωση τουλάχιστον των παρακάτω μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας που απευθύνονται στο ευρύ κοινό:

1. Μια σημαντική ενημερωτική δραστηριότητα κατά την έναρξη ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος¹⁴.

2. Τουλάχιστον **μία σημαντική ενημερωτική δραστηριότητα κάθε χρόνο**, σύμφωνα με τον προγραμματισμό του επικοινωνιακού σχεδίου, κατά την οποία θα παρουσιάζονται τα επιτεύγματα του/των επιχειρησιακού/ών προγράμματος/των και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τα αποτελέσματα σημαντικών έργων.

3. **Ανάρτηση της σημαίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις 9 Μαΐου** και επί μια εβδομάδα έξω από τα γραφεία της ΔΑ.

4. **Ηλεκτρονική δημοσιοποίηση του καταλόγου των δικαιούχων**, των ονομασιών των πράξεων και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται στις εν λόγω πράξεις. Από τη δημοσιοποίηση των παραπάνω στοιχείων εξαιρούνται –όπως ήδη αναφέρθηκε– μόνο τα ονόματα των συμμετεχόντων σε πράξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο¹⁵. Η δημοσιοποίηση γίνεται μέσω της κεντρικής διαδικτυακής πύλης του ΕΣΠΑ **www.espa.gr** σε συνεργασία με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.

5. Δημοσιοποίηση προσκλήσεων/προκηρύξεων στον οικείο διαδικτυακό τόπο

Το διαδίκτυο είναι ένα βασικό εργαλείο για τη διάδοση της πληροφόρησης σε μόνιμη και τακτική βάση ώστε να ενημερώνονται οι δυνητικοί δικαιούχοι, οι δικαιούχοι και το ευρύ κοινό. Προκειμένου να διασφαλισθεί η διαφάνεια στο πλαίσιο του έργου που έχουν αναλάβει, οι ΔΑ διαθέτουν διαδικτυακό τόπο του ΕΠ και φροντίζουν για την τακτική του ενημέρωση καθώς και για την σύνδεσή του με τη διαδικτυακή πύλη **www.espa.gr**. Μέσω του διαδικτυακού της τόπου, η ΔΑ έχει την δυνατότητα να ενημερώνει άμεσα για την πορεία της εξέλιξης του προγράμματος και να δημοσιοποιεί όλα τα σχετικά έγγραφα και τα στοιχεία που θα διευκολύνουν τους ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα.

¹⁴ Κατά την έκδοση του παρόντος Οδηγού οι δραστηριότητες αυτές έχουν πραγματοποιηθεί από όλα τα ΕΠ

¹⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής, άρθρο 7, *Αρμοδιότητες της Διαχειριστικής Αρχής σχετικά με τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για το κοινό*, παρ.2

6. Δημοσιοποίηση προσκλήσεων/προκηρύξεων στη διαδικτυακή πύλη της Εθνικής Αρχής Συντονισμού

Κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, η διαδικτυακή πύλη www.espa.gr παίζει σημαντικό ρόλο στην εύρεση πληροφοριών και γενικότερα στην ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων, των ενδιαφερομένων και των πολιτών για το σύνολο των ΕΠ. Για το λόγο αυτό, οι ΔΑ μεριμνούν για την ενημέρωση της διαδικτυακής πύλης www.espa.gr σχετικά με τις προσκλήσεις και τις προκηρύξεις που δημοσιεύονται στο πλαίσιο του ΕΠ καθώς και των καλών πρακτικών των έργων.

7. Υλοποίηση Επικοινωνιακού Σχεδίου

Με βάση το εγκεκριμένο επικοινωνιακό σχέδιο κάθε ΕΠ, η αρμόδια ΔΑ καλείται να εξειδικεύσει τις επικοινωνιακές δράσεις που κρίνει ως καταλληλότερες για τη μέγιστη διάδοση του ΕΠ στους δυνητικούς δικαιούχους, στους δικαιούχους και στο ευρύ κοινό. Ενδεικτικά, η ΔΑ δύναται να αναλάβει:

- Διαφημιστικές εκστρατείες στα ΜΜΕ
- Προωθητικές ενέργειες (ημερίδες, εκδηλώσεις κλπ.)
- Παραγωγές εντύπων και άλλου προωθητικού υλικού
- Χρήση νέων τεχνολογιών
- Έρευνες κοινού

8. Συμμετοχή υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας

- Πρόσκληση της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και του Δικτύου Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης (Europe Direct) σε συμβολικά εγκαίνια έργων
- Αποστολή Δελτίων Τύπου που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία στη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής
- Η αξιοποίηση των υπηρεσιών της αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Ελλάδα και των Ευρωπαϊκών Κέντρων/Δικτύων Πληροφόρησης, στη διάδοση της πληροφόρησης σχετικά με τις δράσεις των ΕΠ του ΕΣΠΑ

4. Οι Δικαιούχοι

Ως «Δικαιούχος» ορίζεται κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

4.1. Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων κατά την υλοποίηση της πράξης

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης, ο Δικαιούχος υποχρεούται να αναρτά διαφημιστική πινακίδα στο εργοτάξιο εφόσον:

1. Η συνολική δημόσια συνεισφορά υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ
2. Η πράξη συνίσταται στη χρηματοδότηση έργων υποδομής ή κατασκευής

Η πινακίδα περιλαμβάνει:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα πρότυπα γραφικής παρουσίασης που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ
2. Αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Αναφορά ολογράφως στο οικείο Ταμείο
4. Επιλεγμένο μήνυμα από τη ΔΑ, το οποίο προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης

Όλες οι παραπάνω πληροφορίες πρέπει να καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της πινακίδας. Το υπόδειγμα της διαφημιστικής πινακίδας που αναρτάται στο εργοτάξιο παρατίθεται στο Κεφάλαιο III του παρόντος Οδηγού (βλ. σελ. 40).

Ο Κανονισμός δεν προβλέπει ανάρτηση διαφημιστικής πινακίδας για τις πράξεις αγοράς φυσικού ενσώματου αντικειμένου. Ωστόσο, η ΔΑ μπορεί να κρίνει σκόπιμη την ανάρτηση στις περιπτώσεις που αφορούν σε έργα υψηλής οικονομικής σημασίας (π.χ. εξοπλισμός μιας νέας νοσοκομειακής μονάδας). Στις περιπτώσεις αυτές, ο Δικαιούχος θα πρέπει να τηρεί τις τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ (βλ. Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ).

Μετά την ολοκλήρωση της πράξης, η πινακίδα αντικαθίσταται από τη μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα.

Σε περίπτωση όπου ο Δικαιούχος αναθέσει σε τρίτους την εκτέλεση της πράξης –σύμφωνα με την απόφαση ένταξης της πράξης στο ΕΠ– οφείλει να ενημερώσει τους υποψήφιους αναδόχους ότι η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση και γι' αυτόν το λόγο έχουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις ως προς την ενημέρωση και τη δημοσιότητα, τις οποίες οφείλουν να τηρήσουν.

Στις διακηρύξεις/δημοσιεύσεις περιλήψεων των προς ανάθεση έργων, υπηρεσιών και προμηθειών είναι υποχρεωτική η τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών σηματοδότησης του ΕΣΠΑ (βλ. Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*).

Ο Δικαιούχος έχει την ευθύνη και την εποπτεία της εφαρμογής των τεχνικών προδιαγραφών των πινακίδων και του επικοινωνιακού υλικού που παράγεται για την πράξη και οφείλει να συνεργάζεται επί του υλικού αυτού με τη ΔΑ. Επίσης, μετά την ανάρτηση των πινακίδων και την έκδοση του σχετικού επικοινωνιακού υλικού, ο Δικαιούχος συγκεντρώνει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία όπως φωτογραφίες πινακίδων, αντίτυπα εντύπων ή καταχωρήσεων κλπ.

Η αναγραφή των ονομάτων των δικαιούχων στον κατάλογο δικαιούχων που δημοσιεύεται τουλάχιστον στη διαδικτυακή πύλη της ΕΑΣ (www.espa.gr), είναι υποχρεωτική. Ο κατάλογος περιλαμβάνει επίσης τις ονομασίες των πράξεων και το ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται.

Επιπλέον, πρόσθετα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας έργων μπορούν κατά περίπτωση να προβλεφθούν από την ΔΑ και τον Δικαιούχο και να εφαρμόζονται σε συνεργασία κατά την έναρξη, την υλοποίηση και την περάτωση του έργου.

Για όλα τα παραπάνω ισχύει απαρέγκλιτα η τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών της σηματοδότησης του ΕΣΠΑ που παρατίθενται στο σχετικό Παράρτημα.

Σημείωση

Ακόμα και στην περίπτωση όπου ο Δικαιούχος αποφασίσει να υλοποιήσει διαφημιστικές ή ενημερωτικές δράσεις με δική του χρηματοδότηση, οφείλει να τηρεί τις ίδιες υποχρεώσεις για τη σηματοδότηση και τις εκφωνήσεις των μηνυμάτων.

4.2. Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων μετά την ολοκλήρωση της πράξης

Όπως ορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, βασική υποχρέωση των Δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένων των Δικαιούχων κρατικών ενισχύσεων (δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις), είναι η ανάρτηση ευδιάκριτης και ευμεγέθους μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας το αργότερο έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση της πράξης εφόσον:

1. Η συνολική δημόσια συνεισφορά για την πράξη υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ
2. Η πράξη συνίσταται στην αγορά φυσικού (ενσωμάτου) αντικειμένου ή στη χρηματοδότηση έργων υποδομής ή κατασκευής

Το υλικό κατασκευής της μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας, η οποία αντικαθιστά την προσωρινή διαφημιστική πινακίδα, καθώς και ο τρόπος τοποθέτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν τη μόνιμη εγκατάστασή της. Στην πινακίδα περιλαμβάνονται:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα πρότυπα γραφικής παρουσίασης που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*
2. Αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Αναφορά ολογράφως στο οικείο Ταμείο
4. Επιλεγμένο μήνυμα από τη ΔΑ, το οποίο προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης

Οι παραπάνω πληροφορίες καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της πινακίδας. Επίσης, στη μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα γίνεται συνοπτική αναφορά στον τύπο και τον τίτλο του έργου με ορολογία κατανοητή στο ευρύ κοινό. Υπόδειγμα μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας δίνεται στο Κεφάλαιο III του παρόντος Οδηγού (βλ. σελ. 42).

Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι εφικτή η τοποθέτηση μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας στην αγορά φυσικού αντικειμένου, θα πρέπει να λαμβάνονται άλλα κατάλληλα μέτρα για τη δημοσιοποίηση της συνεισφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη συγχρηματοδότηση του συγκεκριμένου έργου.

Ο Δικαιούχος έχει την ευθύνη και την εποπτεία της εφαρμογής των τεχνικών προδιαγραφών των πινακίδων και του επικοινωνιακού υλικού που παράγεται για την πράξη και οφείλει να συνεργάζεται επί του υλικού αυτού με τη ΔΑ. Επίσης, μετά την ανάρτηση των πινακίδων και την παραγωγή του σχετικού επικοινωνιακού υλικού, ο Δικαιούχος συγκεντρώνει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία όπως φωτογραφίες πινακίδων, αντίτυπα εντύπων ή καταχωρήσεων κλπ.

Σε περίπτωση που η ΔΑ και ο δικαιούχος αποφασίσουν να τοποθετήσουν πινακίδες, αναμνηστικές πλάκες, ή να πραγματοποιήσουν δημοσιεύσεις, ή οποιαδήποτε άλλη ενέργεια πληροφόρησης για έργα των οποίων η συνολική δημόσια δαπάνη είναι μικρότερη των 500.000 ευρώ, πρέπει να τηρείται ο Κανονισμός (ΕΚ) 1828/2006 (αρ. 9) όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, για τα επικοινωνιακά εργαλεία.

4.2.1. Η περίπτωση των πράξεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων των δικαιούχων των κρατικών ενισχύσεων για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την πράξη που υλοποίησαν, ανεξαρτήτως του ποσού της συνολικής δημόσιας συνεισφοράς (συνολική δημόσια συνεισφορά που δεν υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ), κρίνεται σκόπιμο να αναρτούν ευδιάκριτη επεξηγηματική πινακίδα μετά την ολοκλήρωση της πράξης. Το υπόδειγμα της επεξηγηματικής πινακίδας δίνεται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.

Αν ο Δικαιούχος αποφασίσει να αναλάβει επιπλέον δράσεις δημοσιότητας για τις πράξεις για τις οποίες έλαβε ενίσχυση, οφείλει να τηρεί τους κανόνες δημοσιότητας και τις τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.

4.3. Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ

Οι Δικαιούχοι που υλοποιούν πράξεις, που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (καθώς και οι ανάδοχοι ή άλλοι φορείς) εξασφαλίζουν με κάθε τρόπο τα παρακάτω:

1. Τα ονόματα των συμμετεχόντων στις πράξεις αυτές δεν δημοσιοποιούνται. Βάσει της διάταξης του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με την οποία δεν δημοσιοποιούνται τα ονόματα συμμετεχόντων σε δράσεις ΕΚΤ, απαιτείται να εξευρεθεί ένας τρόπος κωδικοποίησης της δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων επιλογής ωφελουμένων σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, χωρίς τη δημοσιοποίηση των ονομάτων τους, όπως για παράδειγμα ο αριθμός πρωτοκόλλου της υποβληθείσας αίτησης.
2. Όσοι συμμετέχουν στην πράξη να είναι ενήμεροι ότι η εν λόγω πράξη συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ και υλοποιείται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ΕΠ.
Για την ενημέρωση των συμμετεχόντων, ο φορέας (δικαιούχος, ανάδοχος κλπ.) οφείλει σε κάθε έγγραφό του, συμπεριλαμβανομένων του παρουσιολογίου ή άλλου πιστοποιητικού, να αναγράφει σε εμφανές σημείο (header/footer) την επικοινωνιακή ταυτότητα του ΕΚΤ, όπως αναλύεται στη σελίδα 33 του παρόντος Οδηγού.
Δράσεις που επιθυμεί να αναλάβει ο φορέας για την εξασφάλιση της ενημέρωσης των συμμετεχόντων, θα εξειδικεύονται, ανάλογα με τη φύση της πράξης από την αρμόδια ΔΑ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ.

Σημείωση

Όταν πρόκειται για πράξη τύπου ΕΚΤ (π.χ. κατάρτιση) η οποία χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής με χρήση της ρήτρας ευελιξίας, ο Δικαιούχος εξασφαλίζει ότι όσοι συμμετέχουν στην πράξη (π.χ. καταρτιζόμενοι) είναι ενήμεροι για την εν λόγω χρηματοδότηση, δηλαδή, ο Δικαιούχος ενημερώνει σαφώς ότι η πράξη που υλοποιείται επιλέχθηκε στο πλαίσιο ΕΠ το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής. Κάθε έγγραφο που αφορά σε αυτήν την πράξη, συμπεριλαμβανομένου του παρουσιολογίου ή άλλου πιστοποιητικού, περιλαμβάνει δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι το ΕΠ συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής.

Κρίσιμες Επισημάνσεις

Τέλος, επισημαίνεται και ισχύει για κάθε μορφή επικοινωνίας και σε όλα τα είδη των πράξεων στο ΕΣΠΑ, ότι:

- **Η μη εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, δύναται να επιφέρει κατ' αποκοπή διόρθωση επί του συνόλου των δαπανών του έργου.**
- **Στην περίπτωση που η ΔΑ, ο ΕΦΔ ή ο Δικαιούχος, αποφασίσουν να λάβουν μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για την πράξη που ενδεχομένως δεν έχουν αναφερθεί ρητά στον παρόντα Οδηγό, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να τηρούν τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος.**
- **Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε εμπλεκόμενος φορέας αποφασίσει να υλοποιήσει διαφημιστικές ή ενημερωτικές δράσεις σχετικές με συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ακόμα κι αν καλύπτεται με δική του χρηματοδότηση, οφείλει να τηρήσει τις ίδιες υποχρεώσεις σε ότι αφορά τη σηματοδότηση και τις εκφωνήσεις των μηνυμάτων.**
- **Σε όλα τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας θα πρέπει να τηρείται η υποχρέωση για παροχή προσβάσιμης πληροφόρησης στα άτομα με αναπηρία.**

Κεφάλαιο III

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

Η ΕΑΣ μεριμνά, όπως προαναφέρθηκε, για την προώθηση μιας συνεκτικής και διακριτής εικόνας του ΕΣΠΑ στη χώρα μας, προκειμένου να είναι σαφές στους πολίτες ποιος χρηματοδοτεί και υλοποιεί τις πράξεις που αφορούν στην ανάπτυξη και στην κοινωνική και οικονομική συνοχή. Η ενιαία εικόνα και ταυτότητα, η οποία προτείνεται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ, εξυπηρετεί αυτόν ακριβώς το σκοπό. Η ενιαία ταυτότητα επικοινωνίας του ΕΣΠΑ εφαρμόζεται στις επιμέρους καμπάνιες ενημέρωσης και δημοσιότητας που υλοποιούν οι ΔΑ, οι ΕΔΑ, οι ΕΦΔ και οι Δικαιούχοι.

Στις σελίδες που ακολουθούν περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται η ενιαία ταυτότητα επικοινωνίας του ΕΣΠΑ στη δημοσιότητα των πράξεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο ΕΠ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής.

1. Προσκλήσεις/Προκηρύξεις στον Τύπο

Κάθε Πρόσκληση/Προκήρυξη στον Τύπο θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
3. Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της ΕΕ, από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
4. Τα στοιχεία του ΕΠ.
5. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.

2. Έντυπη επικοινωνία

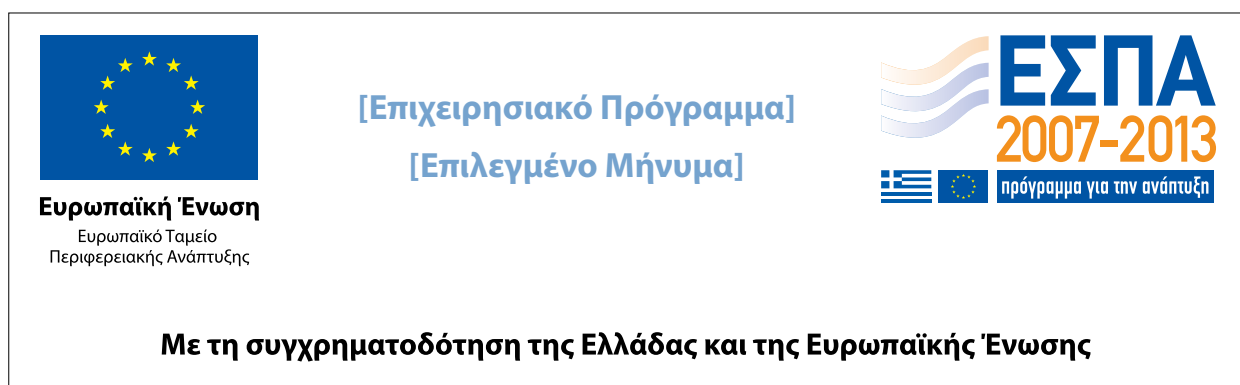
Σε κάθε έντυπο που απευθύνεται είτε στους (δυνητικούς) δικαιούχους είτε στο ευρύ κοινό, θα πρέπει να αναγράφονται σε εμφανές σημείο:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
3. Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της ΕΕ, από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
4. Τα στοιχεία του ΕΠ.
5. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
6. Η φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

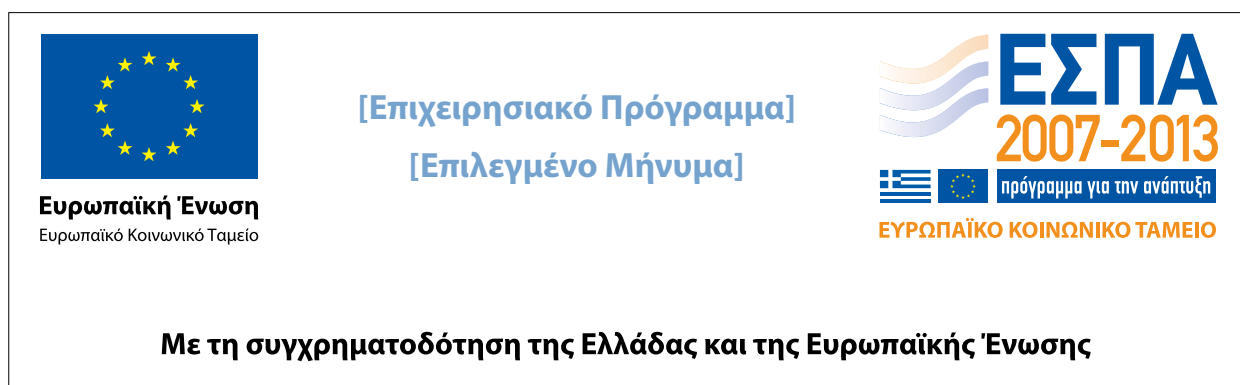
2.1. Παραδείγματα εφαρμογής έντυπης επικοινωνίας

Τα παραδείγματα που ακολουθούν αφορούν στα τρία Ταμεία, δηλαδή, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και στο Ταμείο Συνοχής. Λεπτομέρειες για τις προδιαγραφές (π.χ. χρωματική κλίμακα, σχήμα, διαστάσεις, θέση στην έντυπη επικοινωνία κλπ.) δίνονται αναλυτικά στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.

Εφαρμογή 1:

Πράξεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο ΕΠ, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του ΕΣΠΑ

Εφαρμογή 2:

Πράξεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο ΕΠ, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του ΕΣΠΑ

Σημείωση

Στην εφαρμογή 2, δηλαδή, στις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, το λογότυπο του ΕΣΠΑ συμπεριλαμβάνει την αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Συνοχής

[Επιχειρησιακό Πρόγραμμα]
[Επιλεγμένο Μήνυμα]

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εφαρμογή 3:

Πράξεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο ΕΠ, του Ταμείου Συνοχής και του ΕΣΠΑ

Η αναφορά στην εθνική ή στην περιφερειακή αρχή δύναται να ενσωματωθεί είτε στο πλαίσιο της εφαρμογής της ταυτότητας επικοινωνίας του ΕΣΠΑ, είτε σε οποιοδήποτε άλλο σημείο του εντύπου, αρκεί να μην αλλοιώνεται η υπάρχουσα διάταξη της εφαρμογής.

Σε όλα τα παραδείγματα που αναφέρονται παραπάνω, η κοινή εικόνα και ταυτότητα του ΕΣΠΑ αναδεικνύει τη συνεργασία ανάμεσα στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Αυτή η από κοινού ανάληψη δράσης εκφράζεται και με λεκτικό τρόπο στη φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Σημείωση

Όταν η πράξη συγχρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ταμεία μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ευρωπαϊκή σημαία χωρίς την αναφορά των Ταμείων που χρηματοδότησαν τις πράξεις.

2.1.1. Εφαρμογή έντυπης επικοινωνίας για δράσεις των ΠΕΠ που έχουν εκχωρηθεί στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Το παράδειγμα που ακολουθεί περιλαμβάνει όλες τις αναφορές της εφαρμογής της ταυτότητας επικοινωνίας του ΕΣΠΑ:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΑΝ ΙΙ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Η περιφέρεια στο επίκεντρο της ανάπτυξης

Οι δράσεις ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ ΙΙ και των ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης, Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου, Κρήτης - Νήσων Αιγαίου, Αττικής με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εφαρμογή 4:

Δράσεις των ΠΕΠ που έχουν εκχωρηθεί στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Το κείμενο που ορίζει τις χρηματοδοτήσεις θα πρέπει να είναι ευμεγέθες και η γραμματοσειρά να είναι ευδιάκριτη.

3. Τηλεοπτικά μηνύματα

Κάθε μήνυμα σε τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
3. Την αναφορά στο όνομα του Ταμείου από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
4. Τα στοιχεία του ΕΠ.
5. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η αρμόδια ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
6. Την εκφώνηση της φράσης: **«ΕΣΠΑ - Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»**

Η αναφορά στην εθνική ή στην περιφερειακή αρχή δύναται να ενσωματωθεί στην κάρτα τέλους. Το υπόδειγμα της κάρτας τέλους (rackshot) υπάρχει στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.

4. Ραδιοφωνικά μηνύματα

Τα ραδιοφωνικά μηνύματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Την αναφορά στο οικείο Ταμείο από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση.
2. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η αρμόδια ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
3. Τη φράση: «**ΕΣΠΑ - Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης**»

5. Διαδικτυακοί τόποι

Στους διαδικτυακούς τόπους των ΕΠ του ΕΣΠΑ θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
3. Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της ΕΕ, από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
4. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η Διαχειριστική Αρχή για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
5. Η φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Λεπτομέρειες για τις προδιαγραφές (χρωματική κλίμακα, σχήμα, διαστάσεις κλπ.) των εν λόγω εφαρμογών δίνονται αναλυτικά στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.

6. Προωθητικά υλικά

Όλα τα προωθητικά υλικά που προορίζονται για δικαιούχους, δυνητικούς δικαιούχους και το ευρύ κοινό περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Την αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της Ε.Ε., από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
3. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.

Για μικρά διαφημιστικά αντικείμενα, τα στοιχεία 2 και 3 δεν εφαρμόζονται.

7. Πινακίδες

7.1. Οι περιπτώσεις των πράξεων υποδομής ή κατασκευής και αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου

α. Κατά την υλοποίηση της πράξης

Με την έναρξη και κατά την υλοποίηση ενός έργου, ο δικαιούχος πρέπει να τοποθετήσει στο πλέον ευδιάκριτο σημείο του εργοταξίου μια προσωρινή διαφημιστική πινακίδα η οποία θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποχρεωτικές πληροφορίες:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
3. Την αναφορά στο όνομα του Ταμείου από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
4. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
5. Τη φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Τα στοιχεία 1, 3 και 4 που αναφέρονται παραπάνω πρέπει να καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της πινακίδας. Ένα παράδειγμα:

- Η περιοχή **A** θα πρέπει να είναι ίση με την **B** (τουλάχιστον 25%).
- Η σημαία της Ελλάδας και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος και να είναι ισότιμα μεταξύ τους και με την σημαία της ΕΕ.

Στην περίπτωση πράξεων, πλην των κρατικών ενισχύσεων, αναγράφεται ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός του έργου από το ΕΠ όπως αναφέρεται στην απόφαση ένταξης πράξης.

Στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων, αναγράφεται ο συνολικός ενισχυόμενος προϋπολογισμός του έργου με διάκριση σε δημόσια χρηματοδότηση και ιδιωτική συμμετοχή.

Σημείωση

Ο Κανονισμός δεν προβλέπει ανάρτηση διαφημιστικής πινακίδας για τις πράξεις αγοράς φυσικού ενσώματου αντικειμένου. Ωστόσο, η ΔΑ μπορεί να κρίνει σκόπιμη την ανάρτηση στις περιπτώσεις που αφορούν σε έργα υψηλής οικονομικής σημασίας (π.χ. εξοπλισμός μιας νέας νοσοκομειακής μονάδας). Στις περιπτώσεις αυτές, ο Δικαιούχος θα πρέπει να τηρεί τις τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ (βλ. Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*).

Οι αναλυτικές προδιαγραφές των πινακίδων, της προσωρινής διαφημιστικής πινακίδας και της μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας δίνονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.

β. Μετά την υλοποίηση της πράξης

Το αργότερο έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση του έργου, ο δικαιούχος θα πρέπει να αναρτήσει μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα. Το υλικό κατασκευής της μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας καθώς και ο τρόπος τοποθέτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν τη μόνιμη εγκατάστασή της. Η μόνιμη αυτή πινακίδα θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη και ευμεγέθης, ώστε να διακρίνονται εύκολα οι ακόλουθες πληροφορίες:

1. Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
2. Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.
3. Ο τύπος και η ονομασία του έργου.
4. Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
5. Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
6. Η φράση: **«Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»**

Τα στοιχεία 1, 4 και 5 που αναφέρονται παραπάνω πρέπει να καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της πινακίδας. Ένα παράδειγμα:

A	 Υπουργείο ή Περιφέρεια	 ΕΣΠΑ 2007-2013 Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Φορέας υλοποίησης ή Δικαιούχος επιχείρηση Ονομασία έργου Τύπος έργου Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης	
B	 Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	Επιλεγμένο μήνυμα

25%
τουλάχιστον

- Η περιοχή **A** θα πρέπει να είναι ίση με την **B** (τουλάχιστον 25%).
- Η σημαία της Ελλάδας και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος και να είναι ισότιμα μεταξύ τους και με την σημαία της ΕΕ.

Οι αναλυτικές προδιαγραφές των πινακίδων, της προσωρινής διαφημιστικής πινακίδας και της μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας, δίνονται στο Παράρτημα *Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ*.

Όπου δεν είναι δυνατό να αναρτηθεί μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα πάνω σε φυσικό (ενσώματο) αντικείμενο, θα πρέπει να λαμβάνονται άλλα κατάλληλα μέτρα για τη δημοσιότητα της κοινοτικής συνδρομής.

7.2. Η περίπτωση των πράξεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων των δικαιούχων για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την πράξη που υλοποίησαν, προτείνεται να εφαρμοσθεί μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα ανεξαρτήτως του ύψους της επένδυσης.

Το παράδειγμα που ακολουθεί αφορά στην ενημερωτική πινακίδα την οποία θα πρέπει να τοποθετήσει ο δικαιούχος σε ευδιάκριτο σημείο της επιχείρησής του με την ολοκλήρωση της πράξης ενίσχυσης:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

**Η επιχείρηση ενισχύθηκε για τον εκσυγχρονισμό της
στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος
Αττικής 2007 – 2013**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ποιότητα ζωής για όλους

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ypoian.gr/>

<http://www.espa.gr>

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm?nmenu=1

<http://www.mou.gr/>

<http://www.esfhellas.gr>

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

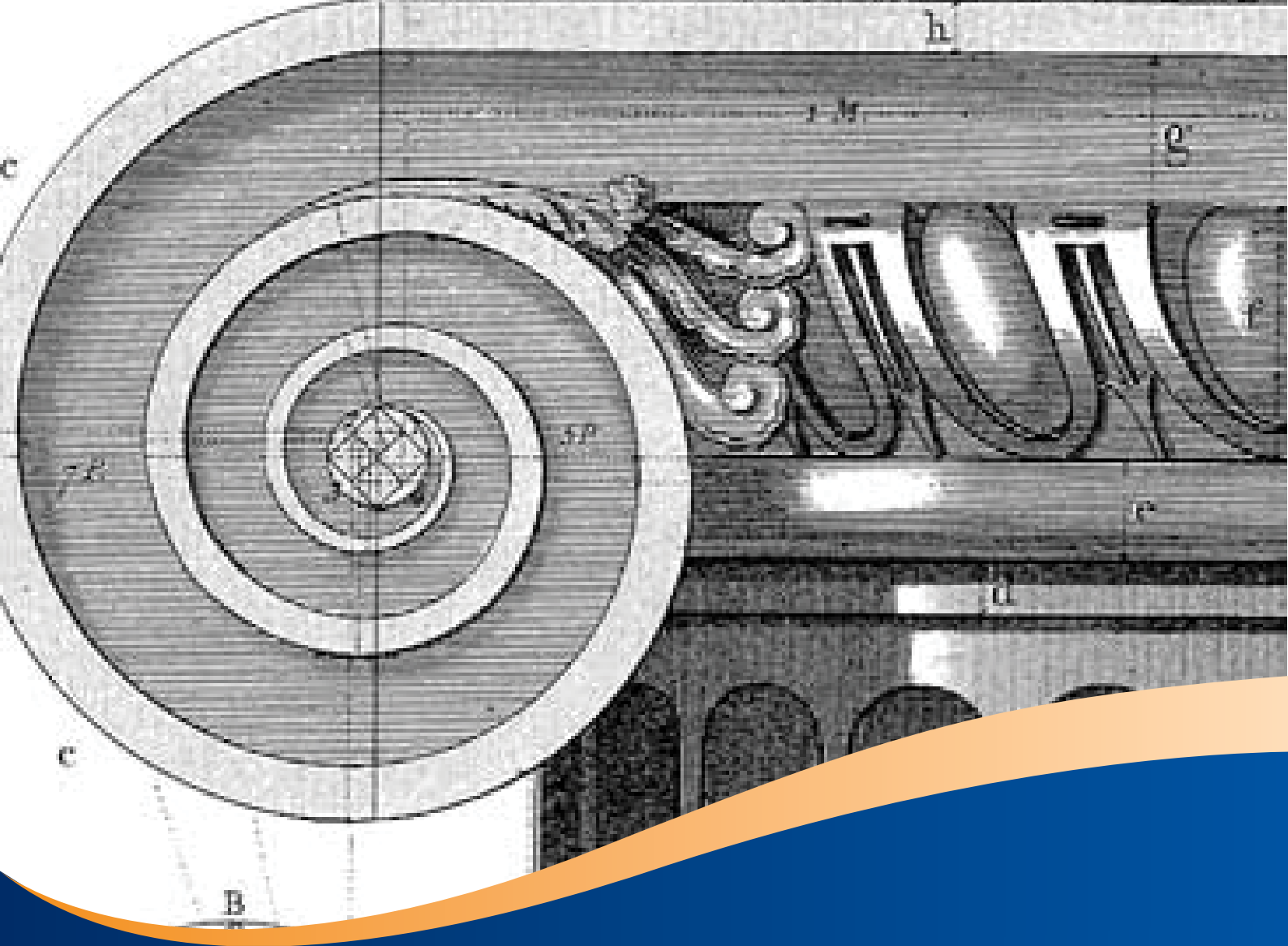
Τεχνικές προδιαγραφές της σηματοδότησης του ΕΣΠΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Λογότυπα - προδιαγραφές

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα σήματα και τα λογότυπα που χρησιμοποιούνται στο σύνολο των εφαρμογών, η χρωματική τους ταυτότητα καθώς και οι βασικές προδιαγραφές τους.

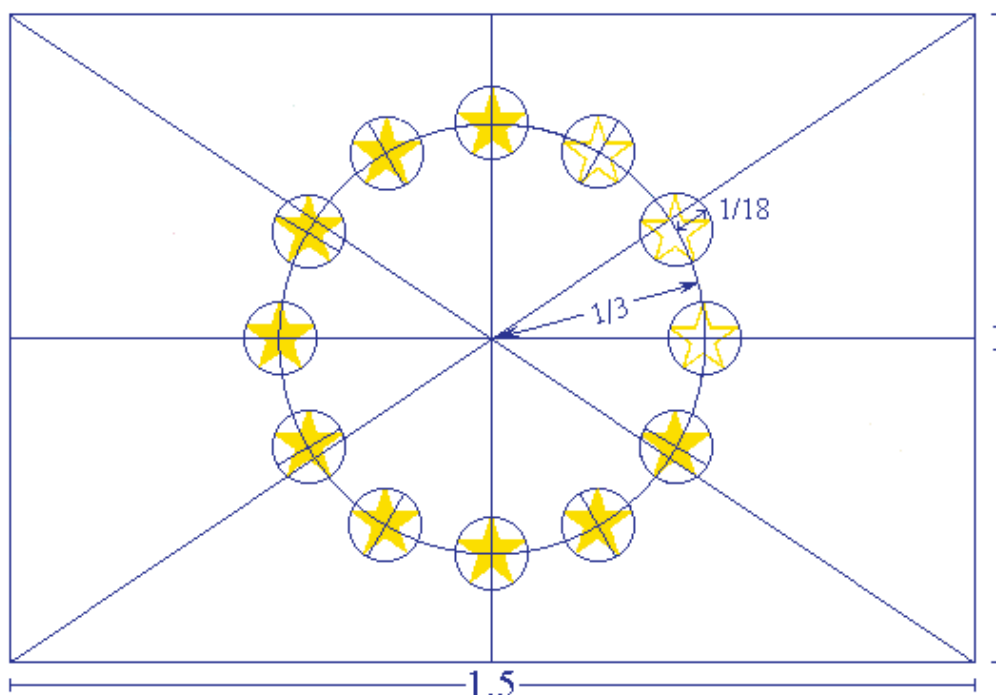
Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιγραφή του θυρεού

Σε γαλάζιο φόντο, ένας κύκλος από δώδεκα χρυσαφί πεντάκτινα αστέρια με μη εφαπτόμενες άκρες.

Περιγραφή του συμβόλου

Με φόντο τον γαλανό ουρανό σχηματίζεται ένας κύκλος από δώδεκα χρυσαφί αστέρια που συμβολίζουν την ένωση των λαών της Ευρώπης. Τα αστέρια είναι πάντα δώδεκα, αριθμός που αποτελεί το σύμβολο της τελειότητας και της ενότητας.

Γεωμετρική περιγραφή

Το έμβλημα έχει τη μορφή μπλε ορθογώνιας σημαίας με βάση μιάμιση φορά μεγαλύτερη από το ύψος της.

Δώδεκα χρυσαφί αστέρια, που είναι διατεταγμένα σε ίσες αποστάσεις μεταξύ τους, σχηματίζουν έναν νοητό κύκλο, το κέντρο του οποίου συμπίπτει με το σημείο τομής των διαγωνίων του ορθογωνίου. Η ακτίνα του κύκλου ισούται με το $1/3$ του ύψους του ορθογωνίου. Κάθε αστέρι έχει πέντε αιχμές, οι οποίες διατάσσονται στην περιφέρεια ενός νοητού κύκλου, του οποίου η ακτίνα ισούται με το $1/18$ του ύψους του ορθογωνίου.

Όλα τα αστέρια έχουν κατακόρυφη διάταξη, δηλαδή με μία άκρη προς τα πάνω και δύο άκρες στηριζόμενες σε νοητή γραμμή κάθετη προς τον ιστό.

Τα αστέρια είναι διατεταγμένα όπως οι ώρες του ρολογιού. Ο αριθμός τους είναι αμετάβλητος.

Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τετράχρωμη Εκδοχή

Pantone Reflex Blue C
C 100 - M 80 - Y 0 - K 0

**Για το internet και
τα ηλεκτρονικά μέσα**
R 0 - G 51 - B 153

Pantone Process Yellow
C 0 - M 0 - Y 100 - K 0

**Για το internet και
τα ηλεκτρονικά μέσα**
R 255 - G 204 - B 0

Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

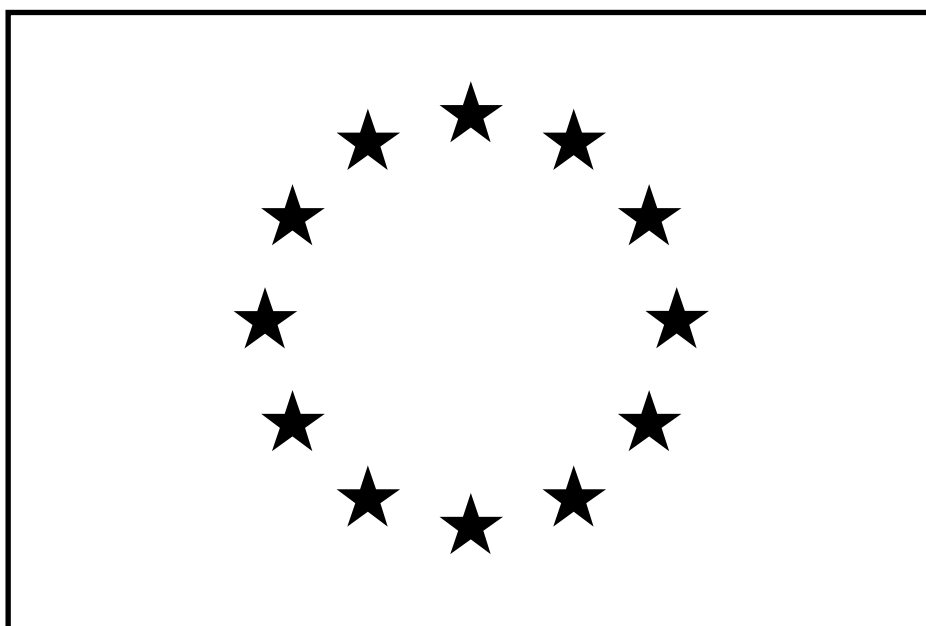
Μονόχρωμη Εκδοχή

Pantone Reflex Blue C
C 100 - M 80 - Y 0 - K 0

Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ασπρόμαυρη Εκδοχή

K 100

Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Λάθος

Λάθος

Σωστό

Λάθος

Λάθος

Σωστό

Η Ελληνική σημαία

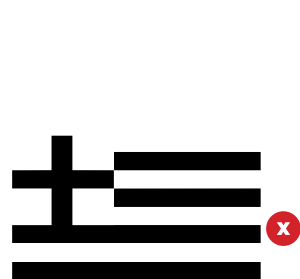
Λάθος

Λάθος

Σωστό

Λάθος

Λάθος

Σωστό

Το λογότυπο του ΕΣΠΑ

Τετράχρωμη Εκδοχή

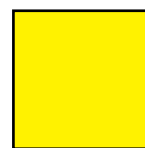
Pantone Reflex Blue C
C 100 - M 80 - Y 0 - K 0

Pantone 2728
C 100 - M 70 - Y 0 - K 0

Pantone 152
C 0 - M 50 - Y 100 - K 0

Pantone Process Yellow
C 0 - M 0 - Y 100 - K 0

Το λογότυπο του ΕΣΠΑ

Ασπρόμαυρη Εκδοχή

K 100

Το λογότυπο του ΕΣΠΑ

Λάθος

Λάθος

Σωστό

Λάθος

Λάθος

Σωστό

2. Λογότυπα

Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΣΠΑ

Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής

Τα σήματα και λογότυπα του κεφαλαίου 1 συνοδεύονται από τις ονομασίες των Ταμείων. Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι ολοκληρωμένες εναλλακτικές εκδοχές σημάτων και λογοτύπων.

Κάθετη διάταξη σημαίας και αναφοράς Ταμείων

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ταμείο Συνοχής

Σημείωση

Σε περίπτωση που μία πράξη χρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ταμεία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ευρωπαϊκή σημαία χωρίς την αναφορά των Ταμείων που χρηματοδότησαν τις πράξεις

Οριζόντια διάταξη σημαίας και αναφοράς Ταμείων

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ταμείο Συνοχής

Σημείωση

Σε περίπτωση που μία πράξη χρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ταμεία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ευρωπαϊκή σημαία χωρίς την αναφορά των Ταμείων που χρηματοδότησαν τις πράξεις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Στις πράξεις ΕΚΤ, το λογότυπο του ΕΣΠΑ συμπεριλαμβάνει την αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

3. Τυπογραφία

Η γραμματοσειρά που χρησιμοποιείται σε τίτλους, χαρακτηρισμούς και μηνύματα, καθώς και σε όλη την επικοινωνία είναι η **Myriad Pro**. Στην επόμενη σελίδα ακολουθεί η παρουσίαση της γραμματοσειράς σε όλα τα βάρη και στοιχεία.

Myriad Pro

bold

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ
αβγδεζηθικλμνξοπρστυφχψω
1234567890

Semi bold

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ
αβγδεζηθικλμνξοπρστυφχψω
1234567890

Regular

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ
αβγδεζηθικλμνξοπρστυφχψω
1234567890

4. Τοποθέτηση σημάτων

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι θέσεις τοποθέτησης των σημάτων σε όλες τις εφαρμογές.

Έντυπη επικοινωνία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

[Επιχειρησιακό Πρόγραμμα]
[Επιλεγμένο Μήνυμα]

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωση

- Για λόγους ομοιομορφίας, προτείνεται η παραπάνω σειρά τοποθέτησης των σημάτων με το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα αριστερά και το σήμα του ΕΣΠΑ στα δεξιά.
- Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να είναι ισότιμα.
- Ανάλογα με την εφαρμογή και τον φορέα επιλέγετε από τα σήματα του κεφαλαίου 2.
- Η αναφορά στην εθνική ή στην περιφερειακή αρχή μπορεί να ενσωματωθεί είτε στο πλαίσιο της εφαρμογής της ταυτότητας επικοινωνίας του ΕΣΠΑ, είτε σε οποιοδήποτε άλλο σημείο του εντύπου, αρκεί να μην αλλοιώνεται η υπάρχουσα διάταξη της εφαρμογής.

Έντυπη επικοινωνία

Παράδειγμα

Δράσεις των ΠΕΠ που έχουν εκχωρηθεί στα Τομεακά ΕΠ

Lorem ipsum dolor sit amet
consectetur adipiscing elit.

Οι δράσεις ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας συγχρηματοδοτούνται από το ΕΠΑΝ II και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα Μακεδονίας-Θράκης, Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου, Κρήτης-Νήσων Αιγαίου, Αττικής και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αφίσα

Τηλεόραση

Packshot

Σημείωση

- Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να είναι ισότιμα.
- Ανάλογα με την εφαρμογή και τον φορέα επιλέγετε από τα σήματα του κεφαλαίου 2.
- Οι χρωματικοί κώδικες RGB του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για ηλεκτρονικές χρήσεις, αναγράφονται στο κεφάλαιο 1.
- Ταυτόχρονα εκφωνείται η φράση «ΕΣΠΑ – Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».
- Η αναφορά στην εθνική ή στην περιφερειακή αρχή μπορεί να ενσωματωθεί στην κάρτα τέλους.

Διαδίκτυο

Στο διαδικτυακό τόπο θα πρέπει να υπάρχουν:

- Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η αναφορά στην ΕΕ.
- Το σήμα του ΕΣΠΑ.
- Η αναφορά στο οικείο Ταμείο.
- Το επιλεγμένο μήνυμα από τη Διαχειριστική Αρχή.
- Η φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
- Ανάλογα με την εφαρμογή και τον φορέα γίνεται επιλογή από τα σήματα του Κεφαλαίου 2.
- Οι χρωματικοί κώδικες RGB του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ηλεκτρονικές χρήσεις, αναγράφονται στο Κεφάλαιο 1.

Διαφημιστικές πινακίδες (προσωρινές)

Σημείωση

- Η περιοχή **A** θα πρέπει να είναι ίση με την **B** (τουλάχιστον 25%).
- Η σημαία της Ελλάδας και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος και να είναι ισότιμα μεταξύ τους και με την σημαία της ΕΕ.
- Ανάλογα με την εφαρμογή και τον φορέα γίνεται επιλογή από τα σήματα του Κεφαλαίου 2.
- Η κόκκινη διακεκομμένη γραμμή ορίζει το σημείο εκκίνησης του κειμένου (περασιά) στις πινακίδες.
- Οι διαφημιστικές πινακίδες είναι προσωρινές και τοποθετούνται στα εργοτάξια κατά τη διάρκεια υλοποίησης των έργων.

Διαφημιστικές πινακίδες (μόνιμες)

Σημείωση

- Η περιοχή **A** θα πρέπει να είναι ίση με την **B** (τουλάχιστον 25%).
- Η σημαία της Ελλάδας και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος και να είναι ισότιμα μεταξύ τους και με την σημαία της ΕΕ.
- Ανάλογα με την εφαρμογή και τον φορέα γίνεται επιλογή από τα σήματα του Κεφαλαίου 2.
- Η κόκκινη διακεκομμένη γραμμή ορίζει το σημείο εκκίνησης του κειμένου (περασιά) στις πινακίδες.
- Οι επεξηγηματικές πινακίδες είναι μόνιμες και τοποθετούνται το αργότερο 6 μήνες μετά την υλοποίηση των έργων.
- Το υλικό κατασκευής και ο τρόπος τοποθέτησης θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη μόνιμη εγκατάστασή τους.
- Ο Τύπος έργου θα βασίζεται στον κωδικό Θεματικής Προτεραιότητας και θα πρέπει να είναι εύληπτος, σύντομος και κατανοητός από το ευρύ κοινό.

Επεξηγηματικές πινακίδες

Η περίπτωση των πράξεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

**Η επιχείρηση ενισχύθηκε για τον εκσυγχρονισμό της
στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος
Αττικής 2007 – 2013**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ποιότητα ζωής για όλους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης